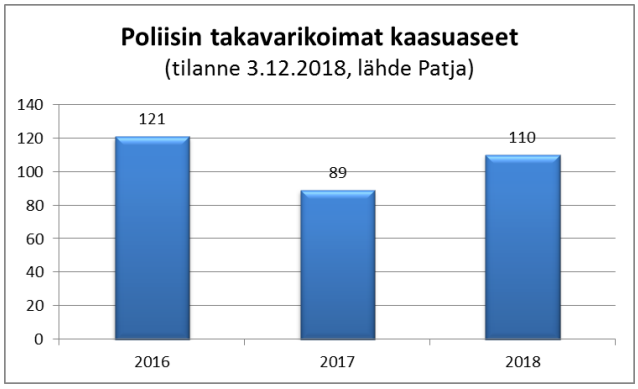
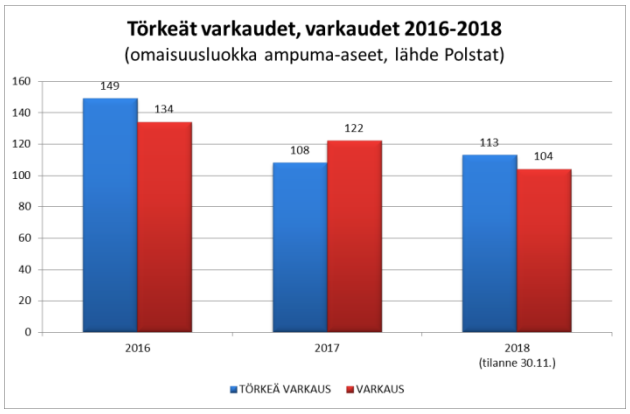
Ampuma-aserikollisuuden tilannekuva syksyllä 2018

Viranomaisille päätyneiden ampuma-aseiden alkuperässä on tapahtunut pieniä muutoksia aivan viime vuosina. Takavarikkoon päätyy yhä enemmän helposti ampuma-aseeksi muunnettavia kaasupistooleita, joita voi ilman lupaa ostaa esim. Virosta. EU:n keskeisiin periaatteisiin liittyvä tavaran vapaa liikkuvuus ja jäsenvaltioiden toisistaan poikkeava lainsäädäntö ovat riskitekijöitä myös ampuma-aserikollisuudessa (esim. Belgian täysin lupavapaat ennen vuotta 1945 valmistetut käsiaseet).

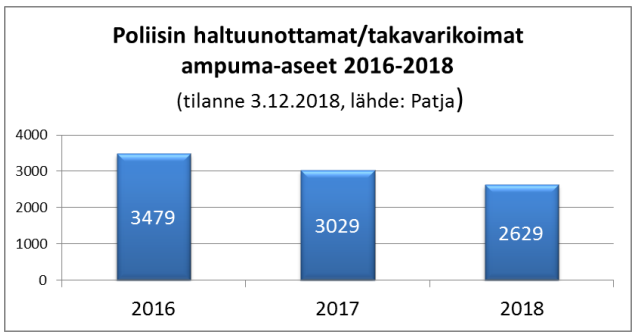

Rikollispiireissä ja erityisesti JR-henkilöiltä haltuunotetut ampuma-aseet ovat olleet yhä enenevässä määrin esim. asuntomurroilta anastettuja.

Esimerkiksi JR-ryhmittymältä takavarikoidusta ampuma-aseesta on eräässä tapauksessa taltioitu liettualaisen asuntomurtomiehen dna. Tämä on sikäli poikkeuksellista, että yleensä ampuma-aseita ei ole haluttu anastaa haltuun niiden vaikean realisoitavuuden johdosta. On varsin ilmeistä, että meillä on muodostunut välittäjä porras tai portaita anastettujen ampuma-aseiden toimittamiseen rikollisille piireille.

Huolimatta suhteellisen tiukoista säilyttämissäännöistä aseita anastetaan esim. asekaapin avain löytämällä tai anastamalla koko kaappi sisältöineen. Edelleen on puutteita siinä, ettei ampuma-aseita säilytetä vaadittujen säännösten mukaisesti. Luvallisten aseiden päätyminen rikollisille tahoille on todennäköisintä siinä vaiheessa, kun henkilön ampuma-aseluvat ovat peruutusuhan alla ja aseita ei ole vielä saatu viranomaisten haltuun.

Yksittäisenä ylösnostona mainittakoon, että myös kynäpistooleita on takavarikoitu runsaasti. Osa näistä takavarikoiduista kynäpistooleista on konepajassa tehtyjä sarjavalmisteita.

Aiemmin erityisesti JR-piireiltä takavarikoidut ampuma-aseet ovat olleet pääsääntöisesti osista koottuja tai reaktivoituja. Tuliasedirektiivin muutos keväällä 2016 on hillinnyt deaktivoitujen aseiden kauppaa ja saatavuutta koko Euroopassa. Kaasupistooleiden ja anastettujen aseiden lisääntymistä markkinoilla voidaan pitää indikaattorina

heikentyneestä laittomien ampuma-aseiden saatavuudesta juuri tällä hetkellä. Anastetut ampuma-aseet ovat eräissä tapauksissa liikkuneet luvattomilla teillä jopa vuosikymmeniä, eli ovat ajalta jolloin ampuma-aseiden säilyttämistä ei ollut säädetty mitenkään.

Internet on tällä hetkellä yksi merkittävimmistä luvattomien aseiden ja niiden osien hankkimiskanava. Osin laittomien ampuma-aseiden ja aseen osien hankinta onnistuu jäsenvaltioiden toisistaan poikkeavan lainsäädännön johdosta. Liikkuvasta tavaramäärästä johtuen aukoton valvonta EU:n sisätuonnista on lähes mahdotonta. Myös täysin laittomilla markkinoilla, kuten *dark webissä* myydään ampuma-aseita. Todennäköisesti vain pieni osa näistä myynti-ilmoituksista on todellisia, suurin osa petollisia.

Ampuma-aserikollisuus on pääosin piilorikollisuutta ja ainoa näkyvä indikaattori ampuma-aserikollisuudesta ovat viranomaisten rikos- ja takavarikkotilastot. Takavarikoiden määrään taas vaikuttaa valvonnan määrä ja laatu.

Alla vielä tilastoja henkeen ja terveyteen kohdistuneista rikoksista sekä ryöstörikoksista, joissa päätekotapana ampuma-ase.

